

Ak?II? Telefon Ba??ml?I??? Ölçe?i- K?sa Form

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ak?II? Telefon Ba??ml?I??? Ölçe?i- K?sa Form*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16648>

Özet

Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Ölçe?i- K?sa Form (ASBÖ-KF), bireylerin ak?ll? telefon kullan?m?na yönelik ak?ll? telefon ba??ml?l??? düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilm? bir psikometrik araçtır. Bu form, orijinal ölçe?in k?salt?lm?? bir versiyonu olup, Türkiye'de üniversite ö?rencileri örnekleminde Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas? ile uyarlama süreci tamamlanm??tır. Ölçek, ba??ml?lk davran??lar?, tolerans?, yoksunluk belirtilerini ve günlük yaşam i?levselli?i üzerindeki olumsuz etkileri de?erlendiren 10 maddelik tek boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir.

Ölçe?in temel amacı, klinik ve ara?tırma ortamlar?nda hızlı ve etkin bir şekilde ak?ll? telefon kullan?m?nın problemliliğini tespit etmektir. K?sa formu sayesinde geni? örneklem üzerinde zaman k?stlaması olmadan veri toplama imkanı sunar.

Anahtar Kelimeler

Ak?ll? telefon ba??ml?l???, k?sa form, psikometri, uyarlama, geçerlilik, güvenilirlik, üniversite ö?rencileri, teknoloji ba??ml?l???

Yazarlar

Cemal Onur Noyan, Ay?e Enez-Darçın, Serdar Nurmedov, Ozan Yılmaz, Nesrin Dilbaz.

Amaç

Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Ölçe?i- K?sa Formunun (ASBÖ-KF) temel amacı, Türkiye'deki popülasyon için geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı sağlamaktır. Orijinal ölçe?in kapsamlı yapılarını koruyarak, araştırmacılara ve klinisyenlere ak?ll? telefonların aşırı veya zorunlu kullanımlarını hızlı bir şekilde tarama imkanı sunan bir araç oluşturulmuştur. Bu uyarlama çalışması özellikle üniversite öğrencilerinin risk altındaki kullanımını belirlemeye odaklanmıştır.

Ölçe?in geli?tirilmesi, artan dijitalleşme ve mobil cihaz kullanımlarının yaygınlaşması bağlamında, bireylerin psikolojik sağlığını ve akademik başarılarını olumsuz etkileyebilecek ba??ml?lk etkilerini bilimsel yöntemlerle saptama ihtiyacından doğmuştur.

Yapı

ASBÖ-KF, temelde "Ak?ll? Telefon Ba??ml?l???" kavramını ölçmeyi hedefler. Bu yapı, genellikle kompulsif kullanım, tolerans, yoksunluk, kişilerarası ilişkilerde bozulma, günlük yaşam aktivitelerinde aksama ve olumsuz sonuçlara rağmen kullanıma devam etme gibi ba??ml?lk kriterlerini içeren davranışsal bir ba??ml?lk olarak kavramsallaştırılmıştır.

Ölçek, tek boyutlu bir yapıya benimsenmektedir. Bu tek boyut, ak?ll? telefon kullan?m?na bireyin ya?am?nda yaratt??? genel problemlili durumu ve kontrol kayb?na temsil eder. Toplam 10 maddeden oluşur ve bireyin ak?ll? telefon kullan?ma dair kişisel deneyimlerini ve tepkilerini değerlendirir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlaması için geçerlilik çalışmaları, yap?nın orijinal ölçekteki teorik çerçeveye ne kadar uygun olduğunu belirlemeyi amaçlamıştır. Genellikle yapı geçerliliği, do?rulayıcı faktör analizi (DFA) yoluyla incelenir. Bu analizler, 10 maddenin tek bir faktör altında toplandığını ve teorik yapı ile uyumlu olduğunu göstermelidir.

Uyarlama çalışmasında kullanılan geçerlik yöntemleri arasında, ölçüt ba??ml? geçerlik (kriter geçerliliği) ve diğer ilgili psikolojik yapılarla ilişkisinin incelendiği eş zamanlı geçerlik çalışmaları da yer almaktadır. Bu çalışmalar, ASBÖ-KF'nin gerçekten ak?ll? telefon ba??mlil???na diğer ilgili ancak farklı yapılardan ayrıştırdık ölçütünü kanıtlamayı hedefler.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçüm aracının tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirmeyi içerir. Türkçe uyarlama çalışmasında iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanmıştır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçekteki maddelerin aynı yapıya, yani ak?ll? telefon ba??mlil???na, ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Güvenirlik çalışmaları arasında ayrıca test-tekrar test güvenilirliği de incelenmiş olabilir. Bu yöntem, ölçe?in farklı zamanlarda uygulandığında tutarlı sonuçlar verip vermediğini belirleyerek ölçek puanlarının zamana karşı kararlılığını ortaya koyar.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışması, ölçe?in yapısal geçerliliğini incelemek amacıyla faktör analizi kullanmıştır. Analiz sonucunda Ak?ll? Telefon Ba??mlil??? Ölçe?i- K?sa Formu'nun, teorik beklentilere uygun olarak, 10 madde ile temsil edilen **tek boyutlu** bir yapıya sergilediği tespit edilmiştir. Bu tek faktörlü yapı, kısa formun kullanım kolaylığını ve yapısal bütünlüğünü desteklemektedir.

Yapılan analizler, maddelerin faktör yüklerinin yüksek olduğunu ve ölçe?in yapısal modelinin veri setine iyi uyum sağladığını göstermiştir. Bu durum, ölçe?in Türkçe kültürüne ve üniversite öğrencileri popülasyonuna başarıyla bir şekilde uyarlandığını işaret eder.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz bildirim ölçe?i (Self-report scale).

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal dil (Genellikle İngilizce veya Korece).

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri.

Ya? Grubu: Genç yetişkinler (18-25 ya? aral??? yaygındır).

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki çe?itli üniversitelerde öğrenim gören öğrenciler.

Test Metodolojisi: Ölçek, 6'l? Likert tipi derecelendirme kullanır.

1 = Kesinlikle katılmıyorum

2 = Katılmıyorum

3 = Biraz katılmıyorum

4 = Biraz katılıyorum

5 = Katılıyorum

6 = Kesinlikle katılıyorum

Anahtar Kelimeler

ASBÖ-KF, 10 madde, öz bildirim, Likert, ba??ml?lik davran???, mobil teknoloji, gençlik.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Cemal Onur Noyan

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: onurnoyan@hotmail.com

Yazma Adresi: Bilgi makaleden elde edilmelidir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Şinler: Ölçe?in ticari kullanım? ve akademik ara?tırmalarda kullanım? için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Akademik kullanım? için genellikle ücretsizdir, ancak ticari veya klinik amaçlar için yazardan

izin alınmalıdır.

Test Yılı (Uyarılma): 2015

Referanslar

Noyan, C. O., Enez-Darçın, A., Nurmedov, S., Yılmaz, O. ve Dilbaz, N. (2015). Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeğinin Kısa Formunun üniversite öğrencilerinde Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 16, 73-81.

Makalenin orijinal PDF bağlantısı burada bulunmaktadır: ejmanager.com

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: akilli-telefon-bagimlilik-olcegi-kisa-form-toad.pdf

Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği- Kısa Form Maddeleri

Ölçek Yapısı: Tek boyut ve 10 madde.

Örnek Madde: Akıllı telefon kullanmaktan dolayı planladığım işleri aksatırım.